

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดย
การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

The Study of Learning Achievement

by Management of Online Learning and teaching media Banbusemathong School

Under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 6

พิมพกา เกตนอก

Pimpaka Ketnok

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

e-mail: pimpaka11k@gmail.com

Received : May 25, 2022, Reviewed : May 30, 2022, Revised : June 13, 2022, Accepted : June 17, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน เพื่อศึกษาความพึงพอใจการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน จากการวิเคราะห์ผลทางสถิติ พบว่า คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน มีคะแนนก่อนเรียนรวมเท่ากับ 208 คะแนน $\bar{X}$ เท่ากับ 21.89 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนทั้งหมด เท่ากับ 57.77 ส่วนคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 256 $\bar{X}$ เท่ากับ 26.95 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนทั้งหมด เท่ากับ 77.11 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน พบว่า ความพึงพอใจทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ และสื่อประกอบการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการสอนออนไลน์ ด้านวัดผลและประเมินผล ทั้ง 3 ด้าน มีค่าคะแนนความพึงพอใจโดยภาพรวม 695 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 231.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 41.77 โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ, การจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ และสื่อประกอบการสอน

Abstract

This research aims to study Educational achievement of Prathomsuksa 3 students at Ban Busemathong School towards the management of online teaching and learning materials To study the satisfaction of online teaching management and teaching materials of students in grade 3 at Ban Busemathong School. The research target group were 18 students in Prathomsuksa 3 of Ban Bu Semathong School. The research instruments were pre- and post-study tests. and the student satisfaction assessment form for online teaching activities. The results showed that achievement study by using online learning management and teaching materials From the statistical analysis, it was found that the scores of the pre-study and post-study achievement test scores of grade 3 students using an online learning management model and teaching aids The total pre-study score was 208 , the average was 21.89 , the total pre-study point was 57.77 , and the post-study score was 256 , the mean was 26.95 , the total post-study point average was 77.11 ,The study of satisfaction towards online teaching and teaching media found that the students' satisfaction with the online teaching and learning model and teaching materials Teacher online teaching media As for the measurement and evaluation of all 3 aspects, the overall satisfaction score was 695, the mean was 231.66, the standard deviation was 41.77. The overall satisfaction was at a moderate level.

Keywords: academic achievement, satisfaction, Online Learning and teaching media

บทนำ

การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนต้องมีการปรับตัวครั้งใหญ่เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ สำหรับสถาบันทางการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตัวด้วยการออกแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งวางแผนการรับมือกับภาวะหยุดชะงักทางการศึกษา (Education Disruption) การประยุกต์การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 3 ระยะ ได้แก่ ก่อน ระหว่าง และหลังสอน ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งควรมีการปรับบทบาทของผู้สอน ผู้เรียน วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และสรุปแก้ไขปัญหามาจากการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (วิทยา วาโย. 2563)

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่ในประเทศไทยมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ตามคำสั่งจังหวัดนครราชสีมา ที่ 7100/2564 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ.2564 เรื่อง มาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(COVID-19) สำหรับพื้นที่ควบคุมสูงสุดของจังหวัดนครราชสีมา ข้อ 3 ให้โรงเรียนทุกสังกัด หรือสถานศึกษาทุกประเภท รวมทั้งสถาบันกวดวิชา สถานที่เรียนพิเศษ งดจัดการเรียนการสอน ที่โรงเรียนหรืออาคาร สถานที่ของโรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกประเภท (On Site) ออกไปจนถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2564 ทั้งนี้ ให้จัดการเรียนการสอนผ่านระบบสื่อสารของทางหลัก (On air) ระบบอินเทอร์เน็ต (On line) แอปพลิเคชัน (On Demand) หรือศึกษาเองที่บ้านโดยหนังสือเรียนแบบฝึกหัด (On hand) ตามความเหมาะสมแทน ยกเว้น การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาให้เป็นอำนาจหรือดุลยพินิจของผู้บริหารสถานศึกษา จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่ในประเทศไทยมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดจนผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับวิกฤตการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 : 2564) โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง จึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนปีการศึกษา 2564 ภาคเรียนที่ 1 ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (On line) แอปพลิเคชัน (On Demand) และศึกษาเองที่บ้านโดยหนังสือเรียน แบบฝึกหัด (On hand)

จากบทความดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนปีการศึกษา 2564 ในรูปแบบออนไลน์เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา หน้าที่พลเมือง และรายวิชา ประวัติศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง ที่มีต่อการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน เพื่อศึกษาความพึงพอใจการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง เพื่อนำผลของงานวิจัยมาพัฒนาสื่อการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน ให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นไปตามมาตรฐานตัวชี้วัดของการเรียน โดยมีผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ และเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับผู้สอน พัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง

วิธีการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 คน โดยแบบเฉพาะเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง กระบวนการประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ข้อ จำนวน 18 ฉบับ

2.1.2 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการสอนออนไลน์ ด้านวัดผลและประเมินผลรวม 15 ข้อ จำนวน 18 ฉบับ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา ประกอบด้วย

ชุดการเรียนรู้แบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน วิชา หน้าที่พลเมือง จำนวน 1 ชุด แผนการสอนแบบออนไลน์จำนวน 4 แผน ประกอบด้วย

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง กระบวนการประชาธิปไตย

- 1) ชุดการเรียนรู้ที่ 1: บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน
- 2) ชุดการเรียนรู้ที่ 2: การมีส่วนร่วมในชุมชนตามกระบวนการประชาธิปไตย
- 3) ชุดการเรียนรู้ที่ 3: การเลือกตั้งในชั้นเรียน โรงเรียน และการเปลี่ยนแปลง
- 4) ชุดการเรียนรู้ที่ 4: การเลือกตัวแทนในชุมชน และการเปลี่ยนแปลง

3. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 สร้างแบบสอบถาม ตามโครงสร้างและรายละเอียดที่กำหนดขึ้น โดยมีจำนวน 1 ฉบับ คือ

1) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ และสื่อประกอบการสอน ฉบับที่ 1 จำนวน 15 ข้อ

2) นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาดัชนีความ

สอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์ (IOC) และคัดเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี. 2549) พบว่า แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ และสื่อประกอบการสอน ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงนำมาเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม

3) นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ในโรงเรียนเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำไปหาคุณภาพรายข้อของแบบสอบถาม เพื่อวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40 – 0.87 คุณภาพรายฉบับโดยวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9218 และเพื่อหาข้อบกพร่องของประเด็น และความชัดเจนในการสื่อความหมาย พร้อมปรับปรุงให้เหมาะสม

4) นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ ให้พร้อมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่กำหนดในปฏิทินการดำเนินงาน กับกลุ่มเป้าหมาย

3.3 การสร้างแบบทดสอบ

3.3.1 ตามโครงสร้างและรายละเอียดที่กำหนดขึ้น โดยมีจำนวน 2 ฉบับ คือ

- 1) แบบทดสอบก่อนเรียน ฉบับที่ 1 จำนวน 20 ข้อ
- 2) แบบทดสอบหลังเรียน ฉบับที่ 1 จำนวน 20 ข้อ

3.3.2 นำแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์ (IOC) และคัดเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี, 2549: 218) พบว่า แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงนำมาเป็นข้อคำถามในแบบทดสอบ

3.3.3 นำแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ในโรงเรียนเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 19 คน เพื่อนำไปหาคุณภาพรายข้อของแบบทดสอบ เพื่อวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง ค่า 0.42 – 0.93 คุณภาพรายฉบับโดยวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8740 และเพื่อหาข้อบกพร่องของประเด็น และความชัดเจนในการสื่อความหมาย พร้อมปรับปรุงให้เหมาะสม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมิน เรื่อง กระบวนการประชาธิปไตย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อไปทดสอบกับนักเรียนบันทึกคะแนนเป็นคะแนนก่อนเรียน

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง กระบวนการประชาธิปไตย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมดจำนวน 8 ชั่วโมง

3. ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของแต่ละแผนก็ได้ให้นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานของแต่ละแผน และเก็บรวบรวมคะแนน เรื่อง กระบวนการประชาธิปไตย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการจัดการเรียนรู้ เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสร็จสิ้นในแต่ละแผนก็ให้นักเรียน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเนื้อหาที่เรียนในแผนการจัดการเรียนรู้นั้นๆ

4. หลังการดำเนินการทดลองครบทั้งหมด 4 แผนการสอนแล้ว ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิม แล้วบันทึกผลเป็นคะแนนหลังเรียน

5. ในการจัดการเรียนรู้ เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสร็จสิ้นในแต่ละแผนก็ให้นักเรียน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเนื้อหาที่เรียนในแผนการจัดการเรียนรู้นั้นๆ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม/แบบตรวจสอบรายการ ที่เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ หรือที่เป็นการตรวจให้ค่าคะแนนของการทดสอบ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การแปลผลจากการวิเคราะห์แบบประเมินที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้เกณฑ์แปลผลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

ผลการวิจัย

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน เรื่อง กระบวนการประชาธิปไตย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง ระหว่างก่อนเรียนและหลังการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กระบวนการประชาธิปไตย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนที่มีคะแนนสูงที่สุดอยู่ที่ 6 คะแนน จำนวน 2 คน มีคะแนนสูงรองลงมา คือ 5 คะแนน จำนวน 2 คน

มีคะแนนสูงรองลงมา คือ 4 จำนวน 4 คน ส่วนมีคะแนนสูงสุดคือ 0 มีจำนวน 4 คน และจากการวิเคราะห์ผลทางสถิติ พบว่า คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน มีคะแนนก่อนเรียนรวมเท่ากับ 208 คะแนน $\bar{X}$ เท่ากับ 21.89 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนทั้งหมด เท่ากับ 57.77 ส่วนคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 256 $\bar{X}$ เท่ากับ 26.95 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนทั้งหมด เท่ากับ 77.11 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน

2. การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ และสื่อประกอบการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการสอนออนไลน์ ด้านวัดผลและประเมินผลทั้ง 3 ด้าน โดยสรุปเป็นประเด็นความพึงพอใจในแต่ละด้านได้ ดังนี้

ด้านครูผู้สอน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทองมีความพึงพอใจต่อครูผู้สอน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$) โดยด้านที่ได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับแรก คือ ครูใช้เวลาเหมาะสม ($\bar{X} = 2.72$) รองลงมาได้แก่ ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา ($\bar{X} = 2.61$)

ด้านสื่อการสอนออนไลน์ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทองมีความพึงพอใจต่อสื่อการสอนออนไลน์ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63$) โดยด้านที่ได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับแรก คือ กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ ($\bar{X} = 2.88$) รองลงมาได้แก่ นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 2.72$)

ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทองมีความพึงพอใจต่อการวัดผลและประเมินผล ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$) โดยด้านที่ได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับแรก คือ นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 2.72$) รองลงมาได้แก่ วัดและประเมินผลอย่างยุติธรรม ($\bar{X} = 2.61$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กระบวนการประชาธิปไตย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง ก่อนใช้สื่อประกอบการสอน มีค่าเฉลี่ย 21.89 และหลังการใช้สื่อประกอบการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.95 ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 5.06 เมื่อพิจารณารายคน พบว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ นักเรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น แสดงว่าการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน เรื่อง กระบวนการประชาธิปไตย ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถที่จะนำความรู้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตามแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมที่มี 6 ระดับ ได้แก่

- 1) ความจำ คือ สามารถจำเรื่องต่าง ๆ ได้
- 2) ความเข้าใจ คือ สามารถแปลความ ขยายความ และสรุปใจความสำคัญได้
- 3) การนำไปใช้ คือ สามารถนำความรู้ ซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี ฯลฯ ไปใช้ในสภาพการณ์ที่ต่างออกไปได้
- 4) การวิเคราะห์ คือ สามารถแยกแยะข้อมูลและปัญหาต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย เช่น วิเคราะห์องค์ประกอบ ความสัมพันธ์ หลักการดำเนินการ
- 5) การสังเคราะห์ คือ สามารถนำองค์ประกอบ หรือส่วนต่าง ๆ เข้ามารวมกันเป็นหมวดหมู่อย่างมีความหมาย
- 6) การประเมินค่า คือ สามารถพิจารณาและตัดสินจากข้อมูล คุณค่าของ หลักการโดยใช้มาตรการที่ผู้อื่นกำหนดไว้หรือตัวเองกำหนดขึ้น

การศึกษาความพึงพอใจการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และสื่อประกอบการสอน ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบุเสมาทอง โดยภาพรวม ดังนี้

ด้านครูผู้สอน นักเรียนมีความพึงพอใจเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด คือ ครูใช้เวลาเหมาะสม ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา ครูสรุปบทเรียน เนื้อหาได้ถูกต้อง และง่ายต่อการเข้าใจ ครูมีความรู้ในเนื้อหาที่สอนครูเข้าสอนและออกตรงเวลา ตามลำดับ การจัดการเรียนการสอนใช้เวลาได้เหมาะสมนักเรียนไม่ต้องอยู่หน้าจอมือถือนานเกินไป เพราะเป็นการเรียนการสอนออนไลน์ เมื่อครูได้อธิบายเนื้อหาได้เปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามทุกครั้ง หรือหากมีข้อสงสัยให้นักเรียนสอบถามได้ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญญา วงษ์ทอง (2564) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากปัญหาที่นักเรียนใช้เวลาเรียนอยู่หน้าคอมพิวเตอร์มากเกินไปทำให้เครียดเสียสายตาและส่งผลกระทบต่อสุขภาพนั้น แนวทางการแก้ไขและพัฒนาคือครูควรปรับเนื้อหาให้กระชับและเหมาะสมกับเวลาเรียน เน้นเนื้อหาเฉพาะที่สำคัญและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับชีวิตจริง ควรปรับลดเวลาเรียนเป็นคาบละ 40 นาที มีเวลาพักระหว่างคาบและเลิกเรียนเร็วขึ้น มีชั่วโมงการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านจอ ชั่วโมงการเรียนรู้ด้วยตนเอง และชั่วโมงการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้พบว่านักเรียนมีการบ้านและงานค่อนข้างมาก แนวทางการแก้ไขและพัฒนาคือฝ่ายวิชาการทำระบบการบ้านที่ข้อมูลการบ้านใน Google sheet โดยให้ครูประจำชั้นหรือตัวแทนนักเรียนกรอกข้อมูลว่าในแต่ละวันมีการบ้านหรืองานวิชาอะไรบ้าง จากนั้นในแต่ละสัปดาห์จะประเมินว่านักเรียนมีภาระงานเหมาะสมหรือไม่ ควรประเมินผลนักเรียนที่เน้นการดูพัฒนา (Formative assessment) วัดทักษะที่นักเรียนจะประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้มากกว่าการวัดความรู้ความจำของเนื้อหา เช่น ทักษะการคิดและแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

ด้านสื่อการสอนออนไลน์ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อการสอนออนไลน์ เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ อินเทอร์เน็ตหรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ นักเรียนชอบการเรียนแบบในห้องเรียน หรือที่โรงเรียน (On-site) นักเรียนชอบการเรียนแบบออนไลน์ (On-Line) การสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย เช่น หนังสือ ใบความรู้ ใบงาน เกมส์ Power point เป็นต้น ตามลำดับ สื่อการสอนออนไลน์ นอกจากการอธิบายเนื้อหา

ได้ทำสื่อการสอนออนไลน์ ให้นักเรียนเกิดความสนใจ ที่จะเรียน ไม่เบื่อ พร้อมได้ความรู้ตามตัวชี้วัดและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญโญ วงษ์ทอง (2564) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี จากความต้องการและข้อเสนอแนะของนักเรียนที่ว่าควรมีกิจกรรมและสื่อการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ อยากให้มีเกมหรือแอปพลิเคชันสนุกๆ ดังนั้นผู้สอนควรเลือกใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีช่วยสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งจะช่วยสร้างความน่าสนใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นอยากที่จะเรียน ตัวอย่างเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนออนไลน์ที่ผู้สอนสามารถนำไปแทรกในชั้นต่างๆ ของการจัดกิจกรรมได้ เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การจัดการชั้นเรียน การระดมสมองนำเสนอแบบมีปฏิสัมพันธ์การเล่นเกมนอบคำถาม และการประเมินผลอย่างง่ายด้วยการสอบออนไลน์เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจอยากเรียนรู้ สนุกสนานและมีความสุขกับการเรียนออนไลน์มากขึ้นเช่น การนำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้โปรแกรม Flippity's Memory Game และ เกมเปิดแผ่นป้าย การจัดกลุ่มและสุ่มชื่อโดยใช้โปรแกรม Class123 การระดมสมองนำเสนอแบบมีปฏิสัมพันธ์โดยใช้โปรแกรม Mentimeter และ Poll Everywhere การเล่นเกมตอบคำถามโดยใช้โปรแกรม Kahoot และ Quizizz การประเมินผลและทบทวนความรู้โดยใช้โปรแกรม Formative และ Nearpod ซึ่งโปรแกรมเหล่านี้สามารถช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจอยากเรียนรู้ สนุกสนาน และมีความสุขกับการเรียนออนไลน์มากขึ้น (Teachdentshare. 2021)

ด้านการวัดผลและประเมินผล นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการวัดผลและประเมินผล เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด คือ นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข วัดและประเมินผลอย่างยุติธรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน การบ้านแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมาย ตามลำดับ นักเรียนมีความสุขในการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การวัดผลและประเมินผลนักเรียนมีการแจ้งคะแนนการเข้าเรียน ใบงาน และคะแนนทดสอบ ให้นักเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้การผลของการวัดผลและประเมินผลของนักเรียนจะสามารถนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์ (2559) หลักการของการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Principles of Assessment for learning) 1. การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ถือเป็นส่วนสำคัญของการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ 2. การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ถือเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน 3. การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ต้องมีความเข้าใจในเป้าหมายและเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้ 4. การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้จะมีความยืดหยุ่นและสถานการณ์ 5. การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้จะต้องจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ 6. การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้การมุ่งสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาในภาพรวม 7. การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ความสำคัญกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน 8. การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้ถึงแนวทางการพัฒนาตนเอง 9. การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มุ่งสร้างสมรรถภาพโดยการประเมินตนเองและการประเมินโดยเพื่อน 10. การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นกุญแจสู่การพัฒนาวิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในด้านการนำไปพัฒนาการเรียนการสอน

จากผลการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในด้านการนำไปพัฒนาการเรียนการสอน ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนออนไลน์และสื่อประกอบการสอน เรื่อง กระบวนการประชาธิปไตย เป็นการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ควรคำนึงถึงความพร้อมด้านเครื่องมือ ได้แก่ โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโน้ตบุ๊ก สัญญาณอินเทอร์เน็ต ในการเรียนระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน จัดทำสื่อประกอบการสอนให้หลากหลายยิ่งขึ้น ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ สนุกกับการเรียนรูปแบบใหม่ มีตารางเรียนที่ชัดเจนให้ผู้เรียนได้เตรียมความพร้อม และมีเวลาการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรตั้งประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ที่จะนำมาพัฒนาให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์. (2559). การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน : ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการพัฒนา

ผู้เรียน. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร. 14(1), 26-36. [ออนไลน์] ได้จาก:

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/suedujournal/article/view/92244/72306>

[สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2565].

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.

ภิญโญ วงษ์ทอง. (2564). การจัดการเรียนรู้ออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่สำหรับนักเรียนระดับชั้น

ประถมศึกษาตอนปลาย. วารสารรัชต์ภาคย์. 15(43), 101-117. [ออนไลน์] ได้จาก:

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/view/253472/172232>

[สืบค้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565].

วิทยา วาโยและคณะ. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส

COVID-19: แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9,ปีที่ 14

(ฉบับที่ 34), 285-298. [ออนไลน์] ได้จาก: <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/RHPC9Journal/article/view/242473>

[สืบค้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565].

สมนึก ภัททิยธนี. (2549). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม: ประสานการพิมพ์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. (2564). ประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา นครราชสีมา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมา เขต 6.